

Odjeljenje za savjetodavne poslove u biljnoj proizvodnji

NAKLIJAVANJE SJEMENSKOG KROMPIRA

U proizvodnji krompira preduslov za postizanje visokih i kvalitetnih prinosa zavisi od pravilne pripreme sjemenskih krtola. Sama priprema obuhvata izbor sorte, izbor kvalitetnog sjemena od poznatih proizvođača, naklijavanje i po potrebi sječenje krtole.

Najbolje da sjemenske krtole imaju 50-80 grama (35-55mm), u zavisnosti od sorte i ostalih uslova ovakve krtole formiraju 4-5 stabala, a svako stablo 2-3 krtole.

Kod mehanizovane sadnje krtole bi trebale biti što ujednačenije po veličini, jer bi nicanje bilo istovremeno, što olakšava kasniju obradu.

Naklijavanje krompira vrši se u prostorijama osvijetljenim električnom energijom ili difuznom (prozorskom) svjetlošću. U prostoriji za naklijavanje treba obezbijediti dobru ventilaciju tokom klijanja dok se ne formiraju klice od nekoliko milimetara do pola centimetra.

Dužina perioda naklijavanja u prosjeku je 8–10 nedjelja. Krtole se slažu u gajbice u dva reda, ali obavezno vrhom okrenutim naviše. Ne smije biti direktan uticaj svjetlosti na krtole.

Nepravilno naklijavanje krtola

Pravilno naklijavanje krtole

Optimalna temperatura za naklijavanje je 12-15°C, a kasnije je postepeno treba podizati do 18°C, s tim da ne podnosi temperature preko 20°C. Posljednjih desetak dana pred sadnju treba smanjiti temperaturu na 10-12°C radi kaljenja krtola, optimalna vlažnost za naklijavanje krtola treba da bude 90-95% .

U tami prorastanje je brže, ali su klice duže i etiolirane i lako se lome pri sadnji, takve krtole treba odbaciti. Na naklijavanje nepovoljno djeluje direktna sunčeva svjetlost, jer klica

odrvenjava, što usporava rast i smanjuje prinos. Međutim, normalna osvetljenost daje kvalitetnu klicu i povećava otpornost na oboljenje.

SJEČENJE KRTOLA KROMPIRA

U poslednje vrijeme sve je više u upotrebi sječenje krtola krompira, zbog velike uštede sjemenskog materijala. Sječenje krtola se primjenjuje uglavnom kod rane proizvodnje krompira ili na rastresitom zemljištu.

Najbolje je sjeći krtole kad se tek malo vidi klica ili kad je krompir isključao, jer se tada mogu primijetiti klice koje su se aktivirale da bi prilikom sječenja i na lijevoj i desnoj strani imali jednak broj klica. Uvijek krtole treba sjeći po dužem prečniku.

U slučaju kada se sjeću krtole, treba ih sjeći najmanje 15-20 dana prije sadnje, da bi se na presjeku stvorio kalus. Prilikom sječenja nož je potrebno redovno dezinfikovati.

Ovaj proces najbolje se odvija kada je temperatura 15-18°C, sa visokom relativnom vlažnošću vazduha oko 85-90%, da bi se na presjeku obrazovao kalus, u cilju sprječavanja infekcija krtola. Međutim, sječenje neposredno pred sjetvu je veoma rizično, jer može doći do infekcije.

Sječeni krompir ima manji genetski potencijal od krtola krompira koji nije sječen i zbog toga se sječeni krompir mora saditi gušće. U zavisnosti od veličine presjeka i cilja proizvodnje sječeni krompir se sadi na razmaku 25-28 cm, dok je standardan razmak sadnje krompira uglavnom na 30-35cm.

Količina sjetvenog materijala kod sječenih krtola iznosi od 1.000 – 1.500 kg/ha, dok kod standardne krupnoće sjemena i gustine sadnje, sjetvena norma se kreće od 2.500 do 3.000 kg sjemena po hektaru.

Određivanje najpovoljnijeg vremena sjetve krompira zavisi od više faktora, kao što su vremenski uslovi, vlažnost i temperatura zemljišta. Krompir ne treba saditi u hladno i vlažno zemljište. Dobro naklijan krompir ako se posije u toplo zemljište niče za 18 -25 dana.

Odjeljenje za savjetodavne poslove u biljnoj proizvodnji

Svetlana Bujanja Leković, dipl.ing.polj.